

TUỔI THỌ CÔNG TRÌNH XÂY DỰNG

1. Tuổi thọ công trình xây dựng

Đã từ lâu khi xây dựng công trình ít ai quan tâm nhiều đến tuổi thọ của công trình (làm thế nào để nâng cao tuổi thọ công trình) mà chỉ nghĩ làm sao cho căn nhà của mình thật đẹp , khi khách vào nhà có nhiều lời khen ngợi (chỉ quan tâm đến yếu tố đẹp , rẻ tiền mà chưa quan tâm đến sự bền vững của công trình) . Chúng tôi đã nghiên cứu tuổi thọ nhiều công trình cho thấy

- Nhà do người pháp xây dựng (thời pháp) : Có tuổi thọ rất cao , khoảng gần 100 năm mới có dấu hiệu xuống cấp . Kết cấu công trình là tường gạch chịu lực hoặc kết cấu bê tông sỏi + cốt thép , các toà nhà có tuổi thọ cao tại sài gòn như ; Khách sạn Majestic – xây năm 1925 bằng kết cấu bê tông sỏi + cốt thép , nhà thờ Đức Bà , một số biệt thự ở quận 3 - TPHCM
- Nhà xây dựng trong giai đoạn từ năm 1968 : Có tuổi thọ thấp , khoảng gần 40 năm đã có dấu hiệu xuống cấp trầm trọng phải đập bỏ mặc dù kết cấu chịu lực là khung bê tông đá 1x2 + cốt thép , Ai cũng sẽ nghĩ rằng với kết cấu này công trình sẽ có tuổi thọ cao hơn công trình có kết cấu dạng tường gạch chịu lực .

HÌNH 1 : Kết cấu khung sàn bê tông cốt thép trường ĐHSP TPHCM được xây dựng năm 1968 (37 năm sử dụng) đã xuống cấp cấp trầm trọng có nguy cơ sập đổ

- Một số công trình bến cảng tại khu vực tỉnh Bà Rịa – Vũng Tàu đưa vào sử dụng được 8 năm (xây dựng xong năm 1997) đã xuất hiện các vết nứt do thép bị rỉ , trường nở gây nứt bê tông , Chủ đầu tư và nhà tư vấn đang gặp rất nhiều khó khăn trong vấn đề sửa chữa .

2. Nguyên nhân chính ảnh hưởng đến tuổi thọ công trình

2.1. Trong khi thi công

- **Chiều dày lớp bê tông bảo vệ** : Như chúng tôi đã trình bày ở trên tuổi thọ công trình phụ thuộc nhiều vào tuổi thọ của cốt thép trong bê tông , nếu lớp bê tông bảo vệ cốt thép không tốt (cường độ thấp , mỏng) cốt thép bị môi trường xâm thực bởi thời tiết nắng , mưa , môi trường nước mặn (cống thoát nước thải) , thép bị rỉ giảm tuổi thọ công trình
- **Bê tông bị rỗ tổ ong** : Khi thi công tại những vị trí có nhiều cốt thép (chân cột , đà ..) , hoặc tại những vị trí cốp pha kém chất lượng thường xảy ra hiện tượng rỗ tổ ong , hở thép , sau đó được đơn vị thi công trám trét bằng hồ vữa , điều này không tốt vì cường độ và độ bám dính của vữa kém hơn cường độ của bê tông , xảy ra hiện tượng chất lượng lớp bê tông bảo vệ kém như trên , thép bị rỉ giảm tuổi thọ công trình
- **Thép bị rỉ vẫn tiến hành đổ bê tông** : Đây là vấn đề lớn hiện nay chưa có biện pháp giải quyết hoàn hảo , trong thời gian lắp dựng cốt thép , thép tiếp xúc với thời tiết nóng ẩm do vậy mức độ rỉ sét rất lớn , đặc biệt là các công trình xây dựng tại các khu vực có nước biển (cảng xây dựng tại khu vực Bà Rịa – Vũng tàu) , trước khi đổ bê tông thép bị rỉ thành các vẩy , nhưng không có biện pháp đánh rỉ . Hiện nay có một vài công trình do nước ngoài xây dựng đã dùng máy đánh rỉ thép bằng áp lực nước trước khi đổ bê tông (họ yêu cầu các nhà thầu phụ phải có loại máy này trước khi thi công công trình) , nhưng giá máy này tương đối cao (khoảng 200 triệu)
- **Chống thấm không tốt** : Chất lượng hoá chất và phương pháp thi công không tốt , bê tông bị thấm nước lâu ngày thép bị rỉ giảm tuổi thọ công trình
- **Sử dụng nước có độ phèn vượt quá qui định cho phép**

2.2. Trong khi sử dụng

- **Sàn bị thấm nước lâu ngày không được sửa chữa**

HÌNH 2 : Sàn vệ sinh bị thấm nước lâu ngày (phải dùng áo mưa chặn nước) thép sàn bị rỉ bê tông nứt , sàn có nguy cơ bị sập

Một số người nghĩ rằng hiện tượng thấm không làm giảm tuổi thọ công trình , không cần chống thấm khi sàn bị thấm mà chỉ cần che , đóng trần các sàn thấm trong khi sử dụng , không thể quan niệm như vậy được , thấm nhiều ngày thép bị mục , rỉ giảm tuổi thọ công trình và gây nguy hiểm cho người sử dụng

- **Sàn , đà bê tông bị nứt không được sửa chữa** : cốt thép sẽ bị mục rỉ giảm tuổi thọ công trình do ảnh hưởng của môi trường (các vùng có nước mặn) , thời tiết nóng ẩm ngấm vào vết nứt

3. Phương pháp nâng cao tuổi thọ công trình

3.1. Trong khi thi công

- **Đặc biệt chú ý đến độ rỉ của cốt thép bằng cách :**
  - Chứa thép và gia công thép trong nhà , không nên chứa thép và gia công thép ngoài trời
  - Không nên duỗi thép trơn bằng máy , làm mất lớp men thép
  - Khi lắp ráp thép lên công trình cần làm nhanh để đổ bê tông
  - Cần đánh rỉ thép trước khi đổ bê tông
  - Trước khi đổ bê tông cần rửa sạch các bụi bẩn , dầu mỡ trên thanh thép
- **Lớp bê tông bảo vệ**
  - Đơn vị thiết kế cần ghi rõ chiều dày lớp bê tông bảo vệ lên trang đầu của bản vẽ thiết kế , các vùng có nước biển , nước phèn cần tăng dày lớp bê tông bảo vệ
  - Đơn vị thi công cần đúc các cục bê tông bảo vệ đúng chiều dày thiết kế đưa ra
  - Đặt các cục kê thép trước khi đổ bê tông
- **Chống thấm**

- Chọn loại vật liệu cho phù hợp với nhiệt độ và thời tiết (sân thượng nên dùng các loại chống thấm có độ co giãn lớn)
- Kiểm tra việc chống thấm bằng phương pháp ngâm nước trước khi thi công các lớp tiếp theo
- Các kết cấu thường xuyên tiếp xúc với sự thay đổi thời tiết cần có các biện pháp chống thấm
- Các bể xử lý nước thải cần có các loại vật liệu chuyên dùng có tác dụng vừa chống thấm vừa chống ăn mòn bê tông do nước thải

3.2. Trong khi sử dụng

- Thường xuyên kiểm tra và sửa chữa các vị trí bị thấm , nứt bê tông , nứt tường gạch
- Việc sửa chữa rất khó khăn , đòi hỏi tỉ mỉ do vậy cần tìm đến các nhà thầu chuyên sửa chữa , họ có các vật liệu và kỹ thuật phù hợp với các khuyết tật trên